

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 Oslo

Statens forurensningstilsyn
Postboks 8100 Dep, 0032 Oslo
Besøksadresse: Strømsveien 96

Telefon: 22 57 34 00
Telefaks: 22 67 67 06
E-post: postmottak@sft.no
Internett: www.sft.no

Dato: 1. oktober 2009
Vår ref.: 2009/844 008
Deres ref.:
Saksbehandler: Tonje Johnsen, telefon: 22573748
Isabelle Thélin, telefon: 22573578

Forslag til ny forskrift om strålevern og bruk av stråling – Strålevernforskriften Høringsuttalelse

Statens forurensningstilsyn (SFT) viser til brev av 29. juni 2009 med forslag til ny forskrift om strålevern og bruk av stråling (strålevernforskriften).

Miljøverndepartementet har hatt ute på høring forslag til ny forskrift om forurensningslovens anvendelse på radioaktive stoffer og radioaktivt avfall (heretter omtalt som "ny miljøforskrift") som blant annet setter i kraft forurensningsloven for stråling fra radioaktive stoffer. Høringsfristen var 15. august 2009. SFT forstår det slik at ved den ny miljøforskriften tas hovedreguleringen av stråling fra radioaktive stoffer og avfall til det ytre miljø ut av strålevernforskriften og inn i forurensningsregelverket. Det er viktig at den nærmere grensdragningen mellom disse regelverkene blir tydelig både overfor brukerne og de respektive myndighetene slik at det klart fremgår når de ulike regelverkene kommer til anvendelse.

Etter SFTs syn er ikke grensdragningen mellom regelverkene tydelig nok i høringsforslaget til ny strålevernforskrift. I utkastets § 2 om saklig virkeområde sier man i tredje ledd bokstav f) at:

Forskriften gjelder ikke for radioaktive stoffer og radioaktivt avfall i den utstrekning de omfattes av forskrift om forurensningslovens anvendelse på radioaktive stoffer og radioaktivt avfall.

Det er ikke klart for SFT hvordan "i den utstrekning de omfattes av..." skal forstås. SFT antar at man her mener at radioaktive stoffer og radioaktivt avfall sine virkninger på det ytre miljø skal reguleres av forurensningsloven med tilhørende forskrifter, slik at de av strålevernforskriftens regler som har til formål å verne det indre miljø (helse,

arbeidsmiljø) fortsatt vil komme til anvendelse overfor radioaktive stoffer og radioaktivt avfall. Bestemmelsen bør imidlertid etter SFTs syn klargjøres slik at det blir tydelig for både brukerne og de involverte myndighetene når de respektive regelverkene kommer til anvendelse.

SFT har videre problemer med å forstå § 2 fjerde ledd bokstav a) og b). SFT stiller for det første spørsmål ved at man, både i bokstav a) og b), sier "...og før innlevering til avfallsmottak". Slik SFT har forstått det, vil denne typen strålekilder være unntatt fra virkeområdet til strålevernforskriften gjennom 2 tredje ledd bokstav f) så snart de er innlevert til avfallsmottak med tillatelse etter forurensningsloven. SFT har forstått det slik av avfallsanlegg som har tillatelse etter forurensningsloven til å håndtere radioaktivt avfall, verken er godkjenningsspliktig eller meldepliktig i henhold til strålevernforskriften. SFT antar at det derfor skulle være unødvendig å unnta strålekildene som er nevnt i § 2 fjerde ledd bokstav a) og b) fra i alle fall § 8 bokstav j og r. Når det gjelder de øvrige bestemmelsene som er listet opp i § 2 fjerde ledd så er SFT usikker på i hvor stor grad disse også allerede må anses som unntatt i medhold av § 2 tredje ledd bokstav f), jf. vår kommentar ovenfor om at utkastets § 2 tredje ledd bokstav f) er uklar.

I § 2 fjerde ledd bokstav b) henvises det til et godkjenningssystem, jf ordlyden "godkjent forbrukerartikler som inneholder radioaktive stoffer". SFT finner ikke hvor i strålevernforskriften for øvrig, eller i strålevernloven, et slikt godkjenningssystem reguleres. Etter SFTs syn bør det tydeliggjøres hvilken regulering det her siktes til, herunder bør det tydelig fremgå av regelverket hvilke forbrukerartikler som skal være godkjent og av hvem.

Det også uklart for SFT hvordan § 2 fjerde ledd bokstav a) og b) skal forstås i lys av forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) kapittel 1 om kasserte elektriske og elektroniske produkter. I forbindelse med Miljøverndepartementets arbeidet med ny miljøforskrift foreslås det en endring av avfallsforskriften § 1-1 tredje ledd slik at denne blir lydende:

Bestemmelsene i dette kapitlet omfatter ikke retur av produkt med radioaktivt innhold til forhandler i henhold til godkjenning gitt av Statens strålevern eller melding til statens strålevern, jf. lov 12. mai 2000 nr. 36 om strålevern og bruk av stråling og tilhørende forskrifter.

SFT har i sin høringsuttalelse til Miljøverndepartementet blant annet kommentert at denne ordlyden er uklar, og at det således ikke tydelig fremgår hvilke radioaktive produkter som unntas fra kapittel 1 i avfallsforskriften. Det er ikke klart for SFT hvilke godkjenningssystemer i strålevernregelverket det refereres til verken i forslaget til ny miljøforskrift eller ny strålevernforskrift. SFT har på bakgrunn av dette spilt inn til Miljøverndepartementet at det bør vurderes om det er mer hensiktsmessig å liste opp i avfallsforskriften § 1-1 tredje ledd hvilke radioaktive produkter som skal omfattes av kapittel 1.

I tillegg til en gjennomgang av de bestemmelsene som SFT har trukket frem ovenfor, er det etter SFTs syn behov for en gjennomgang av hele strålevernforskriften opp mot ny miljøforskrift for å sikre en tydelig grenseoppgang mellom regelverkene. SFT antar at det er naturlig at dette arbeidet skjer i samarbeid med Miljøverndepartementet.

Med hilsen

Gunhild Tuseth
Juridisk sjef

Torje Johnsen
seniorrådgiver

Kopi til:
Miljøverndepartementet, postboks 8013 Dep, 0030 Oslo
Statens strålevern, postboks 55, 1332 Østerås